

DE HAAGSE TIJDEN

De Haagse Auto-
mobilisten Club
(1963-2021)

Pag. 3

Hij was boven alles
een trouwe vriend!

Pag. 5

KÖHLER Autoverhuur

Voor het huren van:

- Personenbussen
- Personenauto's
- Bestelauto's

070-380 90 94 www.kohler.nl

De Haagse krant van alle tijden

Een straat vol historie

In het historisch hart van Den Haag bevindt zich de Oude Molstraat. Gelegen in het sfeervolle Hofkwartier met zijn smalle straatjes vol bedrijvigheid, waar de tijd soms stil lijkt te staan. De Oude Molstraat behoort tot een van de oudste straten van Den Haag, waarvan de geschiedenis teruggaat naar de middeleeuwen en het ontstaan van onze stad. De Oude Molstraat ontspringt als het ware bij de Annastraat om vervolgens zijn weg te vinden, langs de kruising Nobelstraat – Papestraat en de verderop gelegen Juffrouw Idastraat, naar de Molenstraat en de Koningspoort. Dat de straat vroeger een duinpad was, is nog steeds te zien aan de kronkelige vorm.

Oude Molstraat

De oudste vermelding van de (Oude) Molstraat dateert uit 1592. Waarschijnlijk houdt de naam verband met Herberg de Drie Mollen die aan het begin van de straat gevestigd was. Een andere verklaring is dat de naam verwijst naar Huis de Mol dat aan de Groenmarkt naast 't Goude Hooft stond. Toen omstreeks 1620 bij de Paviljoensgracht een andere Molstraat ontstond, werd er geleidelijk aan onderscheid gemaakt in de Oude en Nieuwe

Molstraat. Voor die tijd stond het deel tussen de Papestraat en de Molenstraat bekend als Gasthuisstraat, vanwege het op de hoek van de Grote Halstraat gelegen Sint Nicolaas Gasthuis. De uit de middeleeuwen stammende instelling was bestemd voor de verzorging van zieke, oude en onvermogen inwoners van het toenmalige dorp Die Haghe. Aan de oostzijde van het gasthuis werd een slaapzaal beschikbaar gesteld voor bedelaars en zwervers die één dag en

Leskamer in de MULO-school van de St. Willibrordusstichting. Twee (jonge) dames typen op een typemachine. Foto uit 1915, Haags Gemeentearchief

nacht mochten blijven. Vanaf het begin van de negentiende eeuw waren in het gasthuis alleen nog protestantse dames van boven de zestig welkom. Zij konden zich inkopen voor het forse bedrag van 600 tot 1200 gulden, naar gelang hun ouderdom. In 1904 verhuisde het gasthuis naar een nieuw onderkomen aan de Amsterdamse Veerkade. Het oude gebouw werd verkocht aan de gemeente en in 1908 afgebroken.

Op nummer 23 was het Oude Mannenhuis gevestigd. Gebouwd tussen 1770 en 1773 bood de instelling onderdak aan zo'n maximaal dertig hulpbehoevende mannen van zestig jaar en ouder die lid waren van

de Gereformeerde Kerk. De bewoners moesten bij intrede vijftig gulden betalen dat vooral gebruikt werd om begrafenissen te bekostigen. Naast het geld moesten de mannen een bijbel en voorgeschreven kledingstukken en linnengoed meenemen. De bewoners moesten zich netjes kleden en gedragen. Sterke drank, dobbelen en kaarten waren verboden. Na de avondmaaltijd werd er voorgelezen uit de bijbel. Wie te laat kwam kreeg geen eten. Het enige vertier dat de oude mannen hadden, was een pijpje opsteken in de gemeenschappelijke zaal en een ommetje door de stad maken. In 1979 werd het Oude Mannenhuis gesloten omdat het gebouw niet meer voldeed aan de eisen

van de moderne tijd. De laatste zestien bewoners vonden elders een nieuw onderkomen. Het huis werd grondig verbouwd en de kamertjes werden gemoderniseerd. Op één kamer na die zoveel mogelijk in zijn oorspronkelijke staat werd hersteld.

Halverwege de Oude Molstraat, op nummer 35, staat het Willibrordushuis. Een stadsklooster waar tussen 1842 en 1988 de Zusters van Liefde woonden en werkten. Op nummer 37 was tot 1973 een katholieke school gevestigd. De gebouwen worden nu als spirituele thuishaven gebruikt door de broeders van Sint Jan. Het pand huisvest ook een kloosterwinkel, de Monastic Store, waar tal van ambachtelijke producten te koop zijn. Op de eerste etage bevindt zich een wonderschone kapel die bezocht kan worden voor bezichtiging of om er in alle rust een kaarsje aan te steken. Aan de overzijde kocht de Willibrordusvereniging begin twintigste eeuw twee panden.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Vervolg op pagina 8

Oude Molstraat, verkeersopstopping in de jaren zeventig. Foto: Dienst voor de Stadsontwikkeling, Haags Gemeentearchief

van der VLUCHT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlucht.nl
www.glashandel-vandervlucht.nl

Kom jij weleens in je wijkcentrum?

We doen meer dan je denkt!

wijkz voor elkaar

wijkz.nl

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING
J. Henning
www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar
Let op! Wij zijn verhuisd:
Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
(Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Reacties Haagse feestzalen van vroeger

Met belangstelling heb ik het artikel van Ton van Rijswijk over Haagse feestzalen van vroeger in De Haagse Tijden van 9 januari gelezen. Naar aanleiding van het verzoek aan het einde van het artikel, het volgende. De feestzaal in de Dierentuin had een grote dansvloer, waarop danswedstrijden werden gehouden. Maar je kon er ook gewoon dansen tijdens een bal. In de Elandstraat, op de hoek van de Helmersstraat, was het A.V.A. Gebouw met zalen die voor diverse doeleinden konden worden gehuurd. In de jaren zestig heb ik er een paar maal een feest meegemaakt. Het gebouw staat er nog steeds, maar heeft, voor zover ik weet, nu een andere bestemming. In de Haagse Beeldbank vond ik een afbeelding van het gebouw; die voeg ik hierbij. Ik weet niet waar de letters A.V.A.

(Voormalig) A.V.A.-gebouw in de Elandstraat, hoek Helmersstraat, 20-10-1982, Foto: Haags Gemeentearchief

Feest in 1953

voor stonden. Een afbeelding van een suikerzakje van het A.V.A. Gebouw kwam ik tegen op de website van LastDodo, een catalogus en community voor verzamelaars. Ook die voeg ik hierbij.

Henk Kuilder

Veel feesten heb ik in mijn jeugd niet meegemaakt. Bovenstaande foto is in elk geval mijn enige waar een foto van is. Waar het feest was, weet ik niet meer: waarschijnlijk wel

in een van de bekende feestzalen. Ik ben geboren in de Kritzingerstraat, dus vlakbij Custodia in de Brandtstraat. En de meeste anderen woonden ook in Transvaal. Ik ga ervan uit dat het een feestje was ter gelegenheid van het middelste paar op de tweede rij. Zij zitten er prominent bij: dat zijn een oom van mij en zijn eega. Zij zitten daar tussen hun (schoon- en groot-) ouders. Om een mij onbekende reden zit zijn vader er niet bij (hoewel: die hield niet zo van feestjes). De oom en tante zijn getrouwd in januari 1953. Dat lijkt een mooie datum voor de foto. Maar dan zou ik op de foto - onderste rij, met een vest aan - 5,5 jaar oud zijn. En ik lijk toch wel iets ouder. Een andere reden voor dit feest kan ik echter niet verzinnen. De foto is in elk geval van vóór 1963: toen stierf mijn Opoe (tweede rij rechts). *Flip van Wensen*

Leuk stuk schreef Ton van Rijswijk over de Haagse feestzalen. Misschien komt er een vervolg,

Huize Bino

De Haagse STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com

de skyline van Den Haag

de Haagsche skyline is getoverd
door iemand met mijn droom
een strijkijzer dat met wolken botert
tussen de Haagse tietten,
vinden wij hier heel gewoon

zoals de toren van de grote kerk
voor het Westeinde ziekenhuis staat
achter mij het Prins Clausplein aan het zwerf
en dan rechts,
de zon die langs het Binnenhof ondergaat
alleen daar dan kan ik zien
hoe een vibrator omgekeerd
dat is de Zurichtoren bovendien
mijn stad daar heerlijk penetreert

Nieuw Babylon is nu al oud
het nieuwe Centraal werpt z'n schaduw op de grond
voelt allemaal vertrouwd
Den Haag is beresterk en supergezond

gaf hij aan... Ik heb er nog één aan de hooigracht. De foto is uit 1929. Het was een bijeenkomst van verkleedde motorrijders, waaronder een oom van mij. De locatie: Huize Bino (huize Hooigracht). *André Vreeburg*

Nunspeetlaan

Mijn naam is Wim Beerends en ik ben geboren op de Nunspeetlaan 109. Ik ben opgegroeid in de straat van J.P. van der Geest verhuizingen en mijn vader had een schoenmakerij aan huis. Tot mijn 25ste heb ik daar gewoond. Ik ben getrouwd en heb een aantal jaren in Loosduinen gewoond, en vervolgens zijn we naar de Hoeksewaard verhuisd.

Op internet zie en zoek ik nog weleens dingen over Den Haag. Laatst kwam ik tijdens het zoeken naar de Nunspeetlaan deze foto tegen van een jongen op de fiets. Ik dacht direct: 'Goh, dat zou ik kunnen zijn'. Later kwam uit de familie een foto van de 40-jarige bruiloft van mijn opa en oma tevoorschijn, in 1956. Ik zag mezelf toen ik dertien jaar was en de twijfel is daardoor groter geworden. Wellicht zijn er lezers die erachter kunnen komen of deze foto rond 1956 gemaakt kan zijn? Mijn zoektocht stopt al bij HTMFoto.net omdat dit niet meer bestaat. Ben heel benieuwd waar dit toe leidt.

Wim Beerends
wgbmkb@gmail.com

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

De Haagse Automobilisten Club (1963-2021)

Na mijn militaire dienstplicht ging ik in februari 1965 werken op de afdeling Boekhouding van het Productschap voor Zuivel in Den Haag. Op de Laan van Meerdervoort 84, recht tegenover de voormalige bioscoop Metropool, in het oude gebouw (1879-1931) van het Bronovoziekenhuis.

Als de jongste op de afdeling moest ik zo nu en dan 'klusjes doen'. Of voor mijzelf danwel voor een oudere collega, zoals naar het archief om wat weg te brengen of op te halen. De chef van het archief, de heer Beutick, was een enthousiast lid van de Haagse Automobilisten Club (HAC). Bij dat archief moest iedereen wel eens zijn, en velen werden daar dan lid gemaakt van de HAC. Het motto was om 'het autorijden voor particulieren goedkoper te maken'. Ik kende deze autoclub toen nog niet en ik had destijds ook geen auto. Wel een brommer, maar daar deed de autoclub niet veel mee. Het was de tijd dat de auto nog 'een heilige koe was'. De auto werd gekoesterd en de poetsmiddelen waren niet aan te slepen. Men was trots op het eigen karretje. Het waren andere tijden!

Een jaar na ons huwelijk in 1968 kochten mijn vrouw en ik onze eerste auto. Een paar jaar oude Volkswagen Kever 1200. Nog zonder benzine meter op het dashboard, wat niet zonder risico was. Ik hield echter de kilometerstand bij in een schriftje en na 400 kilometer ging ik tanken. En ja, ook wij waren trots op onze VW! Gezien het goedkoper maken van het autorijden was ik als beginnend automobilist ook HAC-lid geworden. Onze auto moest toen ook nog getectyleerd worden en dat gebeurde gelijk maar bij de HAC-partner,

de gebroeders Visser in Den Haag. Met de HAC-pas met wat korting uiteraard!

De HAC had een diensten-centrum in de Radarstraat in Den Haag. Met een winkel met poetsmiddelen en dergelijke,

Open huis Haagse Automobilisten Club

een garage met tweedehands-auto's en een autoherstelbedrijf. Ook werd de ledenadministratie daar gevoerd. De HAC telde toen ongeveer twintig duizend leden! In 1986 werd ik bestuurslid en penningmeester. Kort daarop verhuisde de administratie naar een winkelpand aan de Laan van Eik en Duinen. Het dienstencentrum werd verkocht aan een particuliere ondernemer. De HAC werd nu meer een aan de auto gerelateerde kortingenclub, met nog wel een eigen sleutelruimte in de Ahornstraat. Deze sleutelruimte werd beheerd door bestuurslid de heer Jansen, een enthousiast en tevens deskundig adviseur in de sleutelwerkplaats. De HAC-administratie (het kan-

Ik was bij de Torengarage toen mijn radio uit de auto was gestolen. Foto: J.W. Durrer, Haags Gemeentearchief

toor) werd nu het centrum van de activiteiten, voor de nodige informatie aan de leden, met name over alle faciliteiten. Ook nieuwe leden konden zich daar aanmelden.

Inmiddels hadden mijn vrouw en ik een wat modernere auto met benzinemeter en autoradio gekocht. Later zelfs een autoradio op slee. Gemakkelijk mee te nemen bij het verlaten van het voertuig. Eén keer was ik dat vergeten, dat meenemen, en dat heb ik geweten. De radio was wel meegenomen, maar door iemand anders en het ruitje van het rechterportier was aan diggelen. Ik werkte bij het ministerie van OCW in Zoetermeer en had op die (maandag)ochtend een belang-

rijke vergadering en ik was nog in Den Haag in de Torengarage bij de Jan Hendrikstraat. Door het gedoe met de radio die dag moest ik veel regelen en tevens veel improviseren! Maar het politiebureau was gelukkig aan de overkant. Een radio in de auto was toch wel gezellig, dus heb ik weer een nieuwe gekocht. Toen bij HAC-partner Stoppelenburg aan de Weteringkade in Den Haag, vlakbij het station (toen nog Staatsspoor).

Net als de heer Beutick, vroeger bij het Productschap, heb ik bij OCW een groot aantal collega's lid gemaakt en zelfs een autoclub opgericht. De leden van de OCW-autoclub kregen automatisch het HAC-lidmaatschap erbij. Het zogenaamde collectieve HAC-lidmaatschap. Dat laatste bestond overigens al jaren bij en met andere overheidsinstanties!

Samen met bevriende autoclubs, de EAC uit Deventer en de ANAC uit Eindhoven runden we een automagazine. Elke vereniging met een eigen katern met eigen clubnieuws, ingevlochten in het magazine. Alle leden van de clubs ontvin-

gen één keer per kwartaal een exemplaar. Ik ben nog een tijdje eindredacteur geweest van het HAC-katern. Via dat communicatiemiddel organiseerden we onder andere excursies voor leden, zoals naar autofabrieken, automusea en de Auto Rai. Zo werd een bezoek gebracht aan de Opelfabriek in Antwerpen, het Louwman museum in Den Haag en het automuseum De Rijke in Oostvoorne. Daarnaast organiseerden we cursussen en voorlichting op het gebied van verkeersveiligheid en autotechniek. Dat waren goed bezochte avonden. Ook werden 'open dagen' georganiseerd, waar veel belangstelling voor was. Alle diensten en faciliteiten breed uitgestald. Vooral het gratis autowassen bleek in trek (!).

In 2021 werd besloten om te stoppen met de HAC, na bijna zestig jaar. Het concept van kortingen, zelf sleutelen en excursies werkte niet meer. Het ledenaantal was te gering om door te gaan. Automobilisten hadden en hebben het internet als platform om informatie te verkrijgen. Sleutelen aan de auto met alle elektronica kan niet meer. Laat staan het sleutelen aan de elektrische auto. Het enige wat ik denk ik zelf zou kunnen is de stekker erin steken. Toch dacht ik onlangs nog: 'zou de geschiedenis zich herhalen?' Via de mail word ik herhaaldelijk attent gemaakt op de vele voordelen van de Senioren-voorkeelpas, met voordeel voor uitjes en andere kortingen. Zou een dergelijk concept toch van alle tijden zijn?

Martin Boers
mariskamartin@caiway.nl

Het oude gebouw van het Bronovoziekenhuis, waar ik in 1965 werkte voor Productschap voor Zuivel. Foto: Haags Gemeentearchief

De dames van het HAC kantoor op de Laan van Eik en Duinen

AUTO HOUTWIJK

sterk in elk merk

45 KM

Crossover stapt wel héél gemakkelijk in en uit

Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82

 www.autohoutwijk.nl

De Ontzorg Centrale

Voor ál uw klussen in en rondom huis en tuin

- ✓ Schilderwerk (binnen/buiten)
- ✓ Timmerwerk
- ✓ Elektra
- ✓ Sanitair
- ✓ Tuinonderhoud
- ✓ Ophangen van lampen en schilderijen

Wij verzorgen graag uw buitenschilderwerk, maak hiervoor tijdig een afspraak met De Ontzorg Centrale.

T. 0174-768888 | info@deontzorgcentrale.nl
www.deontzorgcentrale.nl

HISTORISCH HOOG

RECORD GOUDPRIJS

Verkoop het nu, ik wil uw goud

€60,00 per gram (basis fijn goud)

Zilverprijs € 625,- per kilo

U ontvangt direct de **hoogste contantprijs** voor sieraden: armbanden, kettingen, ringen enz., heel of kapot, tandengoud, munten, guldens, rijksdaalders, baren zilver: bestek, servies, diamant en briljant en horloges: Cartier, Rolex, Breitling, Omega enz.

POTMA EDELMETAAL

Papestraat 28, 2513 AW Den Haag

Al meer dan 40 jaar een vertrouwd adres

Tel: 070 363 66 66, Di. t/m za. 11.00 – 17.00 uur
www.potma-edelmetaal.nl

De hoogste prijs sinds jaren!

Bel voor een afspraak

Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

 Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

 Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

 Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

 Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Historisch Wenen	8-daagse busreis	reiscode: efwen06	vanaf p.p. € 689
Lago Maggiore	10-daagse busreis	reiscode: ebfos01	vanaf p.p. € 979
Italiaanse Bloemenriviera	10-daagse busreis	reiscode: ebala01	vanaf p.p. € 999
Schotse Hooglanden	10-daagse busrondreis	reiscode: eegb304	vanaf p.p. € 999
Kroatische Bloemenriviera	12-daagse busreis	reiscode: ebopa02	vanaf p.p. € 1199
Ontdek Lofer in het Salzburgerland	10-daagse busreis	reiscode: eblfr01	vanaf p.p. € 1199

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Hij was boven alles een trouwe vriend!

Mijn grootouders hadden vier kinderen, drie jongens en een meisje. Toen die drie jongens zelf ouder werden, besloten ze de naam van hun vader te laten doorleven in hun oudste zonen. Mijn grootvader heette Doeke Eisma en twee van zijn kleinkinderen kregen precies diezelfde naam. De derde werd naar zijn beide grootouders genoemd en hij heet dan ook Carl Doeke.

De oudste Doeke Eisma is op 14 augustus 1932 geboren. Zijn vader Dr. Molle Eisma was bioloog en zijn moeder heette Helena van der Goes. Uit de biografie van de beroemde dichter en schrijver Jan Jacob Slauerhoff blijkt dat zij voor haar huwelijk met Molle een langdurige relatie met Slauerhoff gehad heeft. In 1936 woonde het gezin op het adres Annemoonstraat 50 in onze stad. Doeke is in Utrecht Fysische geografie gaan studeren en van 1990 tot 1997 was hij hoogleraar Mariene Sedimentologie in Utrecht. Na zijn emeritaat is hij Chinees gaan studeren en hij werd een deskundige op het gebied van de cultuur van Mongolië. Ook heeft hij vele boeken op zijn naam staan, waaronder de best-seller *De kust van Rotterdam tot Calais*. Hij woonde de laatste jaren van zijn leven in onze stad in de Oude Molstraat. Hij is op 18 september 2020 in Den Haag overleden.

Na deze inleiding gaat de rest van dit artikel over de jongste van de drie. Deze Doeke Eisma is op 30 december 1939 in Den Haag geboren. Zijn vader, Maarten, was als referendaris werkzaam bij het in 1945 opgerichte Centraal Planbureau. De directeur van dit Planbureau was de econoom en Nobelprijswinnaar Jan Tinbergen. Ook gaf Maarten les als leraar wiskunde op de Gemeentelijke Handelsdagschool op de Koningin

Emmakade. De moeder van Doeke heette Geesje Lubberink en het gezin woonde in 1939 op het adres Larensestraat 16. In 1944 is het zusje van Doeke, Geke, geboren en in 1950 zijn broertje Geert.

Doeke ging naar de Eerste Nederlandse Montessorischool bij de Laan van Poot en vervolgens naar het Haags Montessorilyceum. Hierna

De grootouders Eisma met hun vier kinderen

ging hij in Utrecht Sociologie studeren. Sociologie is de studie van de sociale relaties tussen mensen en in het bijzonder van de politieke, culturele, religieuze en economische aspecten van menselijke samenlevingen. De kennis die hij in Utrecht opgedaan heeft, kon hij tijdens de rest van zijn loopbaan dan ook goed gebruiken. Hij is in 1968 afgestudeerd. In 1966 is hij getrouwd met Elze Karen Dorst.

Een foto van Doeke uit 1982

Ze leerden elkaar op de universiteit kennen waar Elze Duits studeerde. In 1969 is hun dochter Anouk geboren en in 1970 hun zoon Maarten Jan. Na zijn afstuderen ging Doeke in Apeldoorn werken op het gebied van de ruimtelijke ordening. Het gezin ging vlakbij Apeldoorn wonen in het plaatsje Uchelen. Ook toen al had hij grote belangstelling voor onderwerpen als duurzaamheid en milieu.

Hij werd mede hierom al vroeg lid van de politieke partij Democraten '66 die op 14 oktober 1966 opgericht was en vanaf 1971 tot 1999 heeft hij diverse functies binnen deze partij bekleed. Van 1971 tot 1977 was hij lid van de Provinciale Staten van Gelderland. Van 1973 tot 1977 was hij lid van de Eerste Kamer, waarvan drie jaar als fractievoorzitter. Van 1981 tot 1984 was hij lid van het Europees Parlement. Van 1986 tot 1994 was hij lid van de

Doeke samen met mijn jongste zoon Taco

Tweede Kamer en van 1994 tot 1999 was hij wederom lid van het Europees Parlement. U ziet het, een indrukwekkende opsomming. Rond 1973 is Doeke met vrouw en kinderen in onze stad komen wonen, op het adres Ruychrocklaan 36. Jaren later zijn hij en zijn vrouw verhuisd naar de flat aan het eind van de Ruychrocklaan op nummer 378. Zijn vrouw is in 2013 overleden. Na het overlijden van zijn vrouw heeft Doeke een relatie gehad met de arts Elisabeth Wijsman-Leendertz die in hetzelfde flatgebouw woont. Doeke is een dag voor zijn verjaardag op 29 december 2023 overleden.

Een van zijn vrienden, Laurens Jan Brinkhorst, schreef over hem: "Als wij Doeke's hele parlementaire leven overzien, is het duidelijk hoezeer hij gedurende ruim twintig jaar voor D66 van onmisbare betekenis is geweest. Daarvoor is de partij hem blijvend dank verschuldigd. Maar er is meer. Hij werd gekenmerkt door een warme en positieve levenshouding die hem in staat stelde persoonlijke verbindingen tot stand te brengen waar dat mogelijk was. Dat gold zowel in tijden van oppositie, als wanneer D66 regeringsverantwoordelijkheid droeg. D66 kan hem daarvoor blijvend dankbaar zijn. Hij was boven alles een trouwe vriend!"

Los van alle politieke functies die Doeke bekleed heeft, heeft hij meer gedaan, al waren al die functies wel politiek gekleurd. Zo heeft hij van 1984 tot 1986

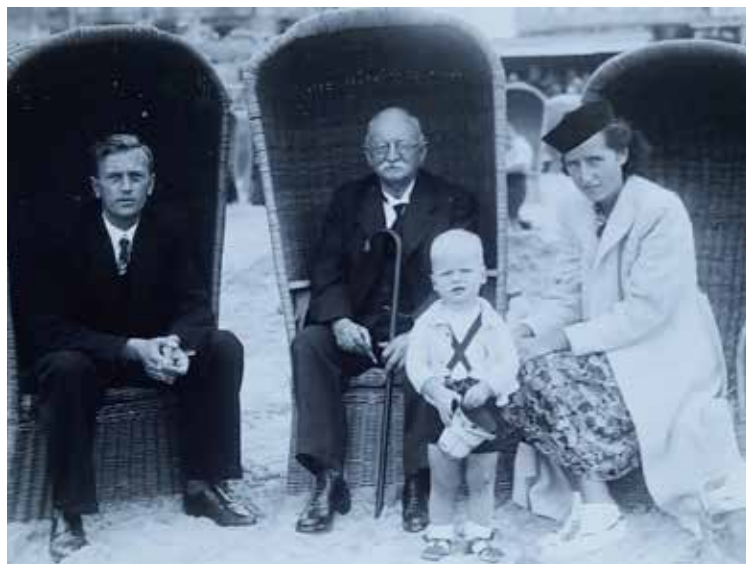
op het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur gewerkt. Van 1999 tot 2009 was hij lobbyist in Brussel voor Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Stichting Natuur en Milieu. Van 1999 tot 2003 was hij voorzitter van de Waddenvereniging. Hoewel hij zowel ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw als officier in de orde van Oranje-Nassau was, was er een andere onderscheiding waar hij veel trotser op was: in 1999 werd hij uitgeroepen tot Dierenbeschermers van het jaar.

Prof. Dr. D. Eisma

Omdat Doeke een neef van mij was, zijn vader was een broer van mijn vader, heb ik hem redelijk goed gekend, al zagen we elkaar niet zo vaak, ook omdat hij vaak in Brussel zat. We hadden gemeen dat we op latere leeftijd allebei zijn gaan hardlopen. Nog niet zo lang geleden kwam hij bij mij langs op zijn scootertje en hebben we herinneringen aan vroeger opgehaald en daar ben ik blij om.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

De ouders van Doeke en zijn grootvader naar wie hij genoemd is en Doeke zelf op het Scheveningse strand

Kees & Jan, een communistisch ge

Bij mij op de keukentafel lag een papiertje. *Kees en Jan Schalker stond erop, vader en zoon, communisten, hoog in de partij, actief in het Haagse verzet, gefusilleerd. Wat betekende dat allemaal, wie waren die Schalkers? Het zou wel eens familie kunnen zijn, dacht mijn partner, die ook Schalker heet. En dus gingen we op zoek (en werd het een boek).*

Dit verhaal begint met de dood. Dat klinkt akelig. Het is 13 januari 1944. Communist Kees Schalker, door de nazi's gearresteerd op verdenking van politiek extremisme, wordt uit zijn cel in het Oranjehotel in Scheveningen gehaald en naar de Waalsdorper-vlakte gebracht, een paar honderd meter verderop. Daar wacht hem het vuurpeloton.

Zijn zoon Jan zit dan al een paar jaar in concentratiekamp

Buchenwald, zijn vrouw, dochter en schoondochter in Ravensbrück. Een warm gezin, vol idealen, durf en doorzettingsvermogen. De levens van Kees en Jan vertonen opmerkelijke gelijkenissen. Allebei behoren ze tot de top van de Communistische Partij van Nederland, allebei zijn ze Kamerlid en zitten ze in de gemeenteraad, allebei zijn ze in de oorlog leidende figuren in het Haagse verzet.

Het zijn mannen bij wie het communisme in de genen zit. Met een blind vertrouwen in de Sovjet-Unie. Geen woord van kritiek komt er over hun lippen, ze zijn betoverd door Moskou. Jan heeft er zelfs bijna gewoon, zo fantastisch vindt hij het daar in de schaduw van Stalin, de dictator die miljoenen mensen over de kling jaagt. En als Kees het idee heeft dat zijn stem in Moskou niet wordt gehoord, zit hij al in de trein naar

Rusland voordat de rest van de partij het door heeft.

In de enorme berg publicaties over de CPN kom ik Kees en Jan maar mondjesmaat tegen, terwijl ze toch allebei prominente communisten waren en een niet gering aandeel hadden in de ontwikkeling van de CPN tot een massapartij. Dat zit 'm vooral in het feit dat het geen mannen waren die zichzelf heel gewichtig maakten.

Kees komt uit een Haags middenstandsgesin, hij is de derde Kees, geboren in 1890. De andere twee Keesjes sterven al vroeg na de geboorte. In die tijd kwam babysterfte veel voor, maar in huize Schalker slaat het noodlot wel vaak toe: van de tien baby's gaan er zes dood. Kees verhuist later van Den Haag naar Delft, waar hij bij Calvé een baan krijgt als administratief medewerker en voor de communisten lid wordt van de gemeenteraad.

In zijn vrije tijd is hij godsdienstleraar, daar stopt hij mee. Dat hij zijn christelijk geloof inruilt voor het communisme, is voor hem volstrekt logisch. Er heerst enorme armoede, de Eerste Wereldoorlog woedt en als klap op de vuurpijl is daar de Russische revolutie die een einde moet maken aan de schrijnende ongelijkheid en het heersende kapitalisme. Zoon Jan gaat dezelfde kant op. "Mama", vraagt hij als jongetje aan zijn moeder, "papa wil zeker wel dat ik communist word hè?" "Nou jongen", zegt Riek tegen haar zoon, "ik denk dat hij zegt dat je moet worden wat je zelf denkt."

Vader en zoon trekken samen op. Bij een herdenking van de Russische revolutie houden ze allebei een redevoering, Kees - de ervaren politicus - in Amsterdam, Jan - nog geen twintig en bestuurder van de jonge communisten - in Haarlem. Thuis zijn het gewoon aardige mannen met een klein hartje, maar daarbuiten zijn ze bikkelaar en eerste klas activisten. Neem september 1934, de eerste Prinsjesdag voor Kees na zijn benoeming tot lid van de Tweede Kamer. Koningin Wilhelmina

Kees met een collega op kantoor, bij Calvé

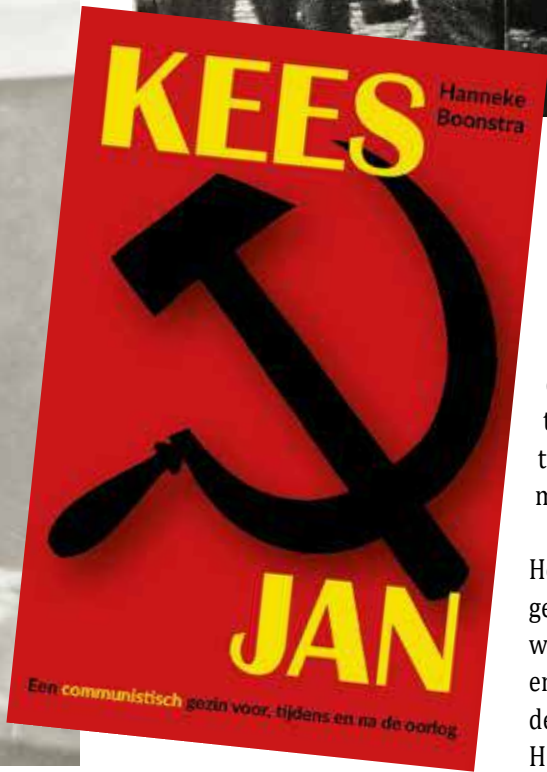
heeft zojuist in de Ridderzaal de troonrede uitgesproken. Ze staat op, samen met haar dochter Juliana. De voorzitter roept 'Lang leve de Koningin', waarna de hele zaal losbarst in een 'hoera hoera hoera'. Iedereen doet mee. Kees niet. Met gebalde vuist roept hij met twee andere CPN-parlementariërs: 'Weg met het hongerplan van Colijn' en 'Indonesië vrij'. "Onmiddellijk wierpen zich met geweld een kluwen van rechercheurs op onze moedige kameraden", schrijft een verslaggever van de linkse krant *De Tribune*. "Ze werden op beestachtige wijze de zaal uitgewerkt en door de politie tot bloedens toe mishandeld." Een agent roept 'zullen wij hem het raam uit sodemieten', maar zover komt het niet. 's Avonds, tijdens een partijbijeenkomst wordt Kees door de zaal uitbundig toegejuicht.

In zijn adoratie voor Stalin en zijn fanatisme om het communisme wereldwijd te verspreiden, gaat Kees soms pijnlijk en op een angstaanjagende manier over de schreef. Zoals in 1937, waarin hij onderdeel wordt van de showprocessen die Stalin in Moskou organi-

Kees (rechts) met zijn zus en broertje

zin voor, tijdens en na de oorlog

“Thuis zijn het gewoon aardige mannen met een klein hartje, maar daarbuiten zijn ze bikkelhard en eerste klas activisten.”

seert. Oude vrienden (ook van Kees) worden voor het gerecht gesleept en ter dood veroordeeld. Kees verdedigt Stalin kritiekloos en schrijft een vlammend protest tegen zijn makkers van toen die hij beulen en moordenaars noemt. Jan is net zo blind en laat zich op kosten van Moskou verwennen in kuuroorden aan de Zwarte Zee, zoals zoveel communisten.

En dan is het oorlog, mei 1940, Hitler valt Nederland binnen. Jan gaat onmiddellijk in verzet, zet met zijn vrienden het illegale blad De Vonk op en wordt hoofdredacteur van de Haagse editie. Robby, de zus van Jan, doet mee aan de verspreiding. Vader Kees zit zich intussen ontzettend te verbijten. Hij mag van Moskou niet in het verzet en krijgt het bevel om onder te duiken. Zo kan hij

vanuit zijn onderduikadres werken aan een blauwdruk voor het naoorlogse Nederland, waarin de communisten een prominente rol voor zichzelf zien weggelegd.

Het loopt anders. Op een zonnige dag, juni 1941, wordt Jan aangehouden door mannen van de Sicherheitsdienst. Hij wordt opgesloten in het Oranjestad hotel en van daaruit op transport gezet naar Buchenwald, waar hij jarenlang systematisch wordt gemarteld. Ook Robby komt in het Oranjestad hotel terecht, samen met Meta, de vrouw van Jan. Tijdens de

oorlog zitten 25.000 gevangenen in het Oranjestad hotel, waarvan er 250 worden gefusilleerd. Een van hen is Kees, die in november 1943 op straat wordt gearresteerd, met het plan voor de toekomstige communistische machtsovername op zak.

Het wordt zijn dood. In de vroege ochtend van 13 januari 1944 wordt Kees uit zijn cel gehaald en in een vrachtwagen naar de executieplaats gebracht. Het laatste stuk gaat te voet. “Gij weet dat de schoten die gericht waren tegen uw hart, het hart moesten doden van de Communistische Partij”, schrijft *De Waarheid*, het lijfblad van de CPN, in een extra nummer. “Was er niet een zweem van minachting op uw gelaat, toen ge voor het laatst uw vijanden in de ogen keek?”

De Stuwstraat in Den Haag, na de bevrijding. Jan is weer thuis, vel over been, z’n pak slobbert om zijn magere lijf. Het wachten is op de rest van het gezin, zonder Kees. Daar zitten ze dan met zijn vieren in dat bovenhuis, mishandeld maar ongebroken. Er over

praten doen ze niet. Ze hebben maar één doel: doorgaan. Jan gaat weer naar kantoor, het hoofdkwartier van de CPN, als secretaris van het bestuur. Later wordt hij lid van de Eerste Kamer. De CPN is op dat moment razend populair, dankzij hun rol in het verzet, maar lang duurt dat niet.

De CPN wordt met harde hand geleid door Paul de Groot, ook wel de kleine Stalin genoemd. Hij rekent keihard af met leden die hem niet bevallen. Als je in het archief van de CPN duikt, komt er een enorme spruitjeslucht naar boven. Mensen maken elkaar zwart, klikken. Jan is uiteindelijk ook aan de beurt: ‘Kameraad Schalker is in elkaar geploft’. Hij moest een staking in de havens organiseren, maar wat er ook van de grond kwam, geen staking. Wel spandoeken met teksten als ‘Wil je honger en ellende, kies dan Schalker en zijn bende’.

En dus is het met Jan gebeurd, ook lichamelijk. Tijdens een vergadering van de Rotterdamse gemeenteraad wordt hij onwel en verlaat de zaal om niet meer terug te keren. Burgemeester Van Walsum roemt hem om zijn intelligentie en sprekerstalent. Natuurlijk, hij was zo nu en dan een etterbakje, maar dat hoorde bij zijn werk als communist. Jan gaat naar huis, klaagt of zeurt niet. “Als ik m’n leven opnieuw zou kunnen doen”, zegt hij op zijn sterfbed, “zou ik het net zo doen. Zelfs met het concentratiekamp erbij.”

Hanneke Boonstra
hannekeboonstra@icloud.com

Wilt u meer lezen?
Van mijn hand verscheen het boek *Kees & Jan, een communistisch gezin voor, tijdens en na de oorlog*. Uitgeverij Passage.

Koningin Wilhelmina met haar dochter Juliana, Prinsjesdag 1934. Foto: ANP, Haags Gemeentearchief

Jan (links) en zijn medebestuurders. Foto: B. van Meerendonk, archief CPN, IISG

Vakantiewerk bij Inklaring

Het artikel van Ton van Rijswijk in De Haagse Tijden van 9 augustus 2022 deed me denken aan mijn eigen vakantiebaantje bij PTT Inklaring in 1970. Twee vakanties had ik onder streng doch rechtvaardig toezicht van mijn vader op de Borsumij gewerkt, maar het derde jaar wilde ik iets anders. Ik kon aan het werk op de afdeling Inklaring van de PTT, toentertijd gevestigd in een pand op de hoek van de Waldorpstraat en de Calandstraat.

Het werk was overzichtelijk: je ontving een gestempeld formulier van een etage hoger, zocht het pakje erbij en laadde dat in een lorrie die je naar de afdeling verzending bracht. Op mijn werkplek waren de collega's vooral uitgerangeerde postbodes. Teamleider was Freek, een brave, oudere man, die tussen de middag met klaverjassen alleen mocht meespelen als ze een man tekortkwamen. Mijn naaste collega (naam kwijt) was een Groninger, iets ouder dan ik, die daar zijn been had gekraakt en nu in Den Haag was tewerkgesteld. Vrijdag kon je metworst bij hem bestellen, die hij dan maandag voor je meebracht. Aardige kerel.

Tussendoor hoorde ik mooie verhalen, zoals van oud-pakketbezorger Kees. In zijn jonge jaren stuurde een oudere dame uit het Belgisch Park regelmatig een pakje aan zichzelf en de bezorger mocht dan gelijk nog iets anders afleveren... De vaste bezorger was echter een getrouwd huisvader met twee kinderen, die zijn taak graag aan Kees overdroeg. Kees kon er nog smakelijk over vertellen!

Waldorpstraat, gezien naar de Rijswijkseweg. Foto uit 1980, Robert Scheers, Haags Gemeentearchief

Er waren allerlei regels. Zo mocht je geen postzegels mee naar huis nemen, op straffe van ontslag. Ooit vond ik een losgeraakt mooi exemplaar en liet dit aan Freek zien. "Die mag je niet meenemen", reageerde hij en stopte de zegel gelijk in zijn eigen portemonnee. Dat kon ik dus ook! Alleen verstopte ik de postzegel op een onvindbare plaats, want ik wilde wél mijn baantje houden.

Het leuke was dat je pakjes, pakken, zakken en dozen zag uit alle hoeken van de wereld. Bijzonder was een gammele karton-

nen doos waar de bananenpulp uit droop. Zes weken eerder als verse vruchten over de post verzonden uit Zuid-Amerika. De geadresseerde kreeg een brief met de mededeling dat zijn pakket 'in onbestelbare staat' was aangekomen en niet was doorgestuurd.

Discriminatie was er in verschillende vormen. We kregen een jonge medewerker uit de (toen nog) koloniën, die bij elke opdracht uitriep: "Dat doen jullie omdat ik zwart ben!" Toen de Groninger dat zat was, heeft hij hem toege-

Waldorpstraat; Calandstraat, waar vroeger PTT Inklaring was gevestigd (nu Taalplein). Foto uit 1993, Bert Mellink, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Haags Gemeentearchief

sproken in een taal waar wel Gronings, maar geen woord Frans bij was. De aangesprokene hebben we niet meer teruggezien.

Maar je voelde wel de afstand tussen de heren boven (ik kan me geen leidinggevende dames herinneren) en het lagere voetvolk. Wij waren afhankelijk van twee bureauzitters die die formulieren moesten aanleveren. Als de levering stokte en wij met Freek poolshoogte gingen nemen, zaten de heren meestal met een goede sigaar tegenover elkaar de zaken des levens te bespreken. En als ze in actie kwamen, schoof meneer A met een vermoeid gebaar het blad naar meneer B, die er met een trage beweging een stempel op zette. Een soort slapstick. Dat wij door dat 'tempo' in tijdnood kwamen, was blijkbaar niet van belang.

Het meest gênant was het bezoek van een onderknuppel uit de provincie die de grote gebouwen eens mocht bezoeken. Hij werd rondgeleid door de baas zelf, die alleen mij aan hem voorstelde: "Mijnheer is student en heeft zomaar voor óns bedrijf gekozen!" - met de nadruk op 'studént'. Ik mocht hem zelfs een hand geven! Ze liepen de anderen voorbij zonder ook maar even aandacht aan hen te besteden. Tsja, geen studenten immers, daar scoor je niet mee. Ik heb me tegenover hen plaatsvervangend verontschuldigd.

Naast geld voor een nieuwe bromfiets heb ik er levensveraring aan overgehouden. En een paar mooie postzegels, maar dit vergrijp is na 52 jaar naar ik aanneem wel verjaard...

Ruud Poortier
poortier@msn.com

Vervolg voorpagina

Een straat vol historie

Het woonhuis op nummer 34 werd gesloopt en maakte in 1916 plaats voor de kweekschool voor onderwijzeressen. In het zogenaamde stadspaleisje op nummer 36, waarvan de

voorgevel dateert uit 1535, werd in 1924 de begane grond onderverdeeld in vier kleuterklaslokalen. In 1995 werden beide panden verkocht aan een ontwikkelaar en kregen ze na

een grondige restauratie een andere bestemming.

De Oude Molstraat, waar onder al die monumentale panden met eeuwenoude kelders de Haagse

't Bakkertje in de Oude Molstraat

Beek rustig stroomt, is meer dan het bezoeken waard. Naast gezellige cafés en leuke restaurants zijn er bijzondere winkels te vinden, zoals 't Bakkertje die al sinds 1838 gevestigd is op de hoek van de Juffrouw Idastraat. De bakkerij die met

zijn nostalgische uitstraling en ambachtelijke producten terug doet verlangen naar vroegere tijden is daarmee de oudste van Den Haag.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Oude Molstraat, speeltuin van de kweekschool van de Sint-Willibrordus-Vereniging. Foto: Haags Gemeentearchief

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

BMW 700 Coupé

Altijd als ik een afbeelding zie van de toch wat zeldzame BMW 700 Coupé, dan moet ik denken aan een vriendin van mij, eind jaren zestig. Sophie Bij. Ik ontmoette haar op de dansschool van Eddy Kuipers in de Bazarstraat. Ja, die Eddy die ook de prinsessen Beatrix en Margriet in hun jonge jaren dansles heeft gegeven.

Sophie woonde aan de Van Soutenlandenlaan en daar heb ik heel wat leuke verjaardagsfeestjes meegemaakt. Veel dansen natuurlijk. Een prachtige blondine met wie ik het jaarlijkse kerstbal in het Kurhaus bezocht. En waarom vertel ik u dit? Omdat haar vader een donkerblauwe BMW 700 Coupé reed. Toen was ik al een liefhebber van Coupé-modellen. Een van de nadelen was echter dat als Sophie en ik achterin zaten, we bijna

dubbel lagen door die platte achterraut. Dat vonden wij toen overigens geen enkel probleem, maar dat terzijde want het gaat natuurlijk over de BMW 700 Coupé. BMW maakte in die tijd heel kleine maar vooral chique auto's, naast motoren. Aparte vormgeving met veel beschaafd chroom. Grappig design, ook aan de achterkant, in combinatie met die grote achterraut. BMW had destijds nog niet dat exclusieve karakter zoals nu. De

details van deze Coupé vielen mij toen al op. Mooie lijnen, verfijnde afwerking. Neem nou die deurkrukken. Het was een rechthoekige drukknop en als je daarop drukte kwam er een soort lepeltje naar buiten waaraan je het portier opentrok. Jaren later hanteerde de Fiat Barchetta ook dit opmerkelijke systeem. Onder de motorkap lag de twee cilinder boxermotor met 697 cc en 46 pk met een top-

snelheid van 135 kilometer. In 1963 stond hij in de showroom voor 6.795 gulden. Het interieur zag er elegant en chic uit. Stoere stoeltjes in een combi van stof met skai leer, net als de plat gevormde achterbank. Eenvoudig tweespaaks stuur dat enigszins platlag. De zit achter het stuur was goed, maar de pedalen zaten wat naar rechts door de forse wielkast, waar door je scheef ging zitten. Achter

het stuur een imitatiehouten dashboard met een snelheidsmeterklok, een analoge tijd klok en een toerenteller. Daarnaast ruimte voor de optionele Blaupunkt radio met daarboven vijf waarschuwinglampjes en aan de onderkant een uitschuifbaar asbakje. Geheel rechts een handschoenenkastje met daarboven een handgreep, wat je in die tijd wel meer zag. En op de middentunnel een lekker in de hand liggend versnellingspookje. Met de beperkte cc-inhoud en de 46 pk was deze Coupé uiteraard geen snelheidsduivel, maar wel een elegant en chic ogend Coupé'tje voor de liefhebber. Trouwens, wie had toen kunnen denken dat het merk BMW zou uitgroeien tot wat het nu geworden is?

John Vroom
johnvroom@planet.nl

HAAGSE KWESTIES

Idee voor een Haagse kwestie? Mail naar Milja de Zwart: milja@xs4all.nl

Haagse beek kabbelt straks weer rond het Binnenhof

Het Binnenhof trok veel aandacht eind vorige maand. Ook al is het grotendeels afgesloten voor nieuwsgierige bezoekers (alleen Algemene Zaken en de Trêveszaal zijn bereikbaar): ik kan er nu echt niet omheen. Sterker, ik zal aan deze knipogen naar de Haagse historie twee edities van Haagse Kwesties wijden.

Deze eerste gaat over de kersverse artist impressions van de slotgracht die om de historische gebouwen wordt gegraven. De tweede zal over de tijdscapsule gaan, die 99 jaar verborgen lag onder het standbeeld van Willem II te paard aan de Hofvijver en die bij de verbouwing is gevonden.

Maar eerst de Hofgracht rond het Binnenhof. Het plan om die in oude luister te herstellen, brengt me bij Willem V van Oranje-Nassau, die van 1766 tot 1795 de laatste stadhouder was van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Willem V verrijkte het Binnenhof met een paleis. Om precies te zijn, met het Stadhoudersplein in de zuidhoek van het Binnenhof. Architect Friedrich Ludwig

Gunckel had dat zo ontworpen, dat de Haagse beek die uitmondt in de Hofvijver langs de lange zijde van de balzaal kabbelde. Dat moet een serene sfeer hebben gegeven, toen Willems dochter Louise op 12 oktober 1790 in ondertrouw ging en de balzaal in gebruik nam.

Huilen
Lang hebben Willem V en de zijnen niet van paleis en balzaal kunnen genieten. In 1795 vluchtte de stadhouder naar Engeland voor de Franse revolutionairen, die hem al in 1793 de oorlog hadden verklaard en steeds verder oprukten. Twee dagen na de capitulatie van Utrecht op 16 januari 1795 roept Willem V de Staten-Generaal bijeen in de balzaal. Hij wil een afscheidsbrief voorlezen, maar hij komt niet veel

verder dan de eerste regels omdat hij moet huilen. Zijn vertrek uit Den Haag is vervolgens een heuse uittocht. Een stoet van achttien wagens vol porselein, schilderijen, kunstvoorwerpen, zilver en goud rijdt over de Scheveningse weg naar het strand, waar een zeilboot klaarligt om alles en iedereen naar Engeland te verschepen. De balzaal gaat een leven tegemoet als plaats van samenkomen van de volksvertegenwoordiging. Eerst kortstondig (1796 - 1798) van de Nationale Vergadering, maar van 1815 tot 1992 van de Tweede Kamer.

Intussen is het in zwang geraakt om grachten te dempen. Dat waren immers open riolen, die een gevaar vormden voor de volksgezondheid. Het gemeentebestuur van Den Haag beschouwde het dempen van grachten als een 'duidelijke opluistering van de stad'. In 1862 verdween de gracht rond het Binnenhof dan ook.

Wiegel ankert in Hofvijver
Pas in de 21ste eeuw zou het Haagse stadsbestuur weer de waarde inzien van binnenwater in de stad. Maar één man had

dat eerder in de gaten: commissaris van de koningin in Friesland Hans Wiegel. Eind april 1992 legde hij het Friese statenjacht Friso aan in de Hofvijver. Het was zijn manier om het feest ter ere van de opening van de nieuwe Kamerzaal glans te geven. Aan boord ontving kapitein Wiegel politieke vriend en vijand. Hij haalde alle kranten, want het was natuurlijk een geweldige stunt. Fryslân is vol in beeld.

Ophaalbrug?
Al gaat de verwezenlijking nog minstens vier jaar duren, renovatie van de Hofgracht wordt minstens zo'n grote stunt. Het Rijksvastgoedbedrijf, opdrachtgever voor de renovatie van het Binnenhof, voert de veiligheid van medewerkers van het Binnenhof aan als argument om de gracht terug te brengen in het stadsbeeld. Of dat hout snijdt, betwijfel ik. Dan zou je de geplande brug naar het Buitenhof toch minstens moeten kunnen ophalen.

Milja de Zwart

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN

Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Escher & Bach

Wegens overweldigende belangstelling is er op vrijdag 9 februari nog een extra uitvoering van *Escher & Bach*. De uitvoering op zaterdag 10 februari is uitverkocht! *Escher & Bach* is ontstaan in het kader van het Escherjaar 2023. Maurits Escher, de 125 jaar geleden geboren beroemde graficus, had een grote liefde voor muziek, in het bijzonder de (orgel)muziek van Johann Sebastian Bach. *Escher & Bach* is een multidisciplinaire voorstelling waarin het leven en werk van Escher en Bach op bijzondere wijze bij elkaar komen met muziek, lichtkunst en theater. Orgelwerken van Bach, uitgevoerd op het imposante orgel van de Kloosterkerk door organist Geerten van de Wetering, worden afgewisseld met theatrale bijdragen waarin acteur Aus Greidanus bruggen slaat tussen de muziek van Bach en het leven en werk van Escher. Het Haagse lichtkunstenaarsduo David Schoch & Jeroen Alexander Meijer vertoont nieuwe lichtkunstwerken bij de muziek van Bach waarin het publiek wordt meegenomen op een reis door herhaling, perspectief en schaduw, belangrijke elementen in het werk van Escher.

Wanneer & waar: vr 9 feb, 20.15u, Kloosterkerk, Lange Voorhout 4
Meer info via podium21.nl

Beklimming Haagse Toren Valentijnseditie

Verras jouw valentijn met een rondleiding in de iconische Haagse Toren midden in de historische binnenstad van Den Haag. Je beklimt de 288 treden hoge toren (geen zorgen, niet in één keer!) waar een gids je onderweg verhalen vertelt van de toren. Bekijk de mechanieken aan het werk en geniet van een geweldig uitzicht over de lichtjes van de stad. Een Haags hoogtepunt dat je niet mag missen! Tijdens deze speciale Valentijnstour drink je het Haags likeurtje 'volmaakt geluk' van Van Kleef en gaat iedereen volmaakt gelukkig naar huis met een mooie roos.

stad. Een Haags hoogtepunt dat je niet mag missen! Tijdens deze speciale Valentijnstour drink je het Haags likeurtje 'volmaakt geluk' van Van Kleef en gaat iedereen volmaakt gelukkig naar huis met een mooie roos.

Wanneer & waar: woe 14 feb, 19.30, Grote Kerk
Meer info via dagjedenhaag.nl

Herman

Wat doe je als je partner na 26 jaar huwelijk vertrekt naar een ander? Het overkomt Herman. En ondanks, of liever nog dankzij, alle tegenslag groeit hij uit tot een veel leuker mens dan hij tijdens zijn huwelijk was. Met vallen en opstaan leert hij zijn eigen leven te leven. Hij stort zich in avonturen en komt er tot zijn verbazing heelhuids uit. *Herman* is een tragikomedie over een laatbloeiër: ontroerend en hilarisch tegelijk.

Gespeeld door topacteurs Stefan de Walle en Eva van der Gucht. Het stuk vertelt het coming-of-age verhaal van een midden vijftiger, gebaseerd op het gelijknamige boek van Marc van Bree. Als getrouwde vader van twee volwassen kinderen leidt hij een rimpelloos leven totdat Annelies, zijn nogal sturende vrouw, hem verlaat en hij zichzelf moet zien te redden. Wie is Herman zonder haar? En hoe struikelt hij door het leven als onwennige vader én als zoon van een moeder die langzaam de grip op de werkelijkheid verliest? In het stuk zet Eva van der Gucht meerdere rollen neer. Niet alleen speelt ze de vrouw van Herman, maar ook zijn dochter, minnares en therapeut.

Wanneer & waar: zo 11 & ma 12 feb, 20.15u, Koninklijke Schouwburg, Korte Voorhout 3
Meer info via hnt.nl

Fotoclub Rijswijk exposeert

Fotoclub Rijswijk exposeert tot eind februari 2024 in de Bibliotheek Ypenburg. De tentoonstelling is een samenwerking met 3 andere fotoclubs uit de regio waarmee Fotoclub Rijswijk jaarlijks meerdere activiteiten organiseert voor de leden. Fotoclub Rijswijk, De Leidschenvenne Fotoclub, Fotoclub Diafragma, en Fotokring Leidschendam-Voorburg werken al jaren samen bij het organiseren van verschillende activiteiten. Zo worden er vooraanstaande fotografen uitgenodigd hun fotowerk te presenteren. Ook wordt er jaarlijks een thema gekozen dat alle vier de clubs in hun programma opnemen. Naast de tijdelijke tentoonstelling in de bibliotheek heeft Fotoclub Rijswijk ook een permanente tentoonstelling in Florence - Woonzorgcentrum Steenvoorde, Generaal Spoorlaan 62, Rijswijk. Op de begane grond hangen in twee gangen foto's van leden van de club. Ieder halfjaar wordt de helft van de foto's vervangen. Fotoclub Rijswijk beschikt over een clubruimte in het Havenkwartier in Rijswijk. De wekelijkse clubavonden zijn in de periode van september tot juni op de vrijdagavond van 20.00 uur tot 22.30 uur. Op deze avonden worden door leden meegebrachte (digitale) foto's stuk voor stuk door een lid van de club ingeleid en gezamenlijk besproken. Wil je meer informatie over de club, of wil je geheel vrijblijvend enkele clubavonden bijwonen om de sfeer te proeven? Stuur een e-mailbericht naar fotoclubrijswijk@gmail.com.

Wanneer & waar: t/m eind feb, Bibliotheek Ypenburg, Schrabber 8
Meer info via fotoclubrijswijk.nl

HET BEUMER TEAM ZOEKT JOU!

Ben jij of ken jij een **dynamisch iemand** die op zoek is naar een **veelzijdige baan** in een hecht team, laat het ons weten!

Stuur je CV naar info@beumerijzerhandel.nl, bel 070-328 02 48 of loop gewoon even binnen en we kijken graag of wij wat voor elkaar kunnen betekenen! De koffie staat klaar! Wij zijn op zoek naar:

Verkoper Winkel (fulltime)

- Verkopen en klanten adviseren;
- Beheren van het assortiment;
- Mogelijkheid tot cursussen en een vakopleiding technische handel;
- Veelzijdig gevarieerd werk met eigen verantwoordelijkheid;
- Werken in een hecht en jong team van collega's.

Monteur Buitendienst (fulltime)

- Zelfstandig allround klussen uitvoeren;
- Grote diversiteit aan klussen bij particulieren thuis;
- Hang en sluitwerk (PKVW);
- Electra en loodgieterswerk;
- Bedrijfsbus, tablet en telefoon van de zaak;
- Mogelijkheid tot cursussen/opleidingen.

Zaterdag Hulp (bijbaan)

- Collega's ondersteunen in de winkel;
- Schoonmaken en opruimen;
- Mogelijkheid klanten te assisteren;
- Vakkenvullen;
- Leren en ervaring opdoen in een dynamische winkel;
- Mogelijkheid om meer te werken in vakanties.

info@beumerijzerhandel.nl • Van Hoytemastraat 72 • 2596 ES 's-Gravenhage

Leeflang Oude dingen

Sinds 1995

Bezemschoon huis ontruimen
antiek - inkoop - taxaties

Vreeswijkstraat 1
Tel. 06 - 24 63 57 31

UTS® VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

SINCE 1985®

Marcello's

ART FACTORY FIRST FLOOR

PORTRET | ROCK ART | SCHILDER- EN TEKENLESSEN
ROCK HISTORY TOUR
www.marcellos.nl | www.rockhistorytour.nl
OPEN OP AFSpraak

T 070 399 42 41
W utsvandergeest.nl

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is

India, een van de beste keukens ter wereld

Amritsari Fried Fish

In de vorige aflevering schreven we over het Indian Curry House op de Thomsonlaan, met de bijzonder vriendelijke gastvrouw en eigenaresse Paramjeet. We gaan eigenlijk nooit Indiaas eten, geen idee waarom niet, want deze keuken hoort wel bij de vijf beste keukens ter wereld...

Amritsari Fried Fish
Afgelopen week kookten we met een recept van de chef van het Indian Curry House een heerlijk visje; gefrituurde Amritsari vis. Het moeilijkste aan dit recept is het verzamelen van alle ingrediënten...

Bereiden:
Marineer de vis met alle ingrediënten, besprenkel indien nodig met water zodat het mengsel goed mengt met de vis. Laat minstens een uur marineren, langer kan altijd. Frituur de vis in hete olie van 180 graden goudbruin. Serveer met rijst, naan en een lekkere (gegrilde) groente naar

keuze. Probeer een Indiaas wijntje te scoren of drink er een lekker vette Chardonnay bij. Eet smakelijk!

Ingrediënten voor twee personen:

- Vis 300 gram (wij gebruikten kabeljauw)
- Gember-knoflookpasta 1 theelepel (van beide pasta's een halve theelepel kan ook)
- Carambolezaad ¼ theelepel (niet gevonden...)
- Zout naar smaak ¾ theelepel
- Rode chilipoeder ½ theelepel
- Kasuri methi (gemalen) ¾ tl (is fenegriekblad van bijvoorbeeld Verstegen)
- Garam masala ¼ theelepel
- Snufje amchoor (na lang zoeken in het vak onderin bij AH)
- Azijn of citroensap 1 theelepel
- Besan/kikkererwtenmeel (bij voorkeur grof) 1½ eetlepel, is te vervangen door amandelmeel
- Royale snuf kurkuma
- Olie (bij voorkeur mosterdolie) 2 eetlepels
- Olie om te frituren

Ook een recensie? Mail ons op info@marcellos.nl

Op een rijtje
Indian Curry House
Thomsonlaan 69, Den Haag
070 3634036 / 06 4952 9823
info@indiancurryhouse.nl
www.indiancurryhouse.nl

Starters	vanaf € 5,50
Curries	vanaf € 16,50
Sides	vanaf € 8,50
All you can eat	€ 29,99 (friday, saturday, sunday)
Dessert	€ 7,50
Drinks	gewoon

Advertorial

Grootste Sterrenrestaurant van Nederland

Grootste Sterrenrestaurant van Nederland strijkt neer in Wassenaar. Vrijdag 15 en zaterdag 16 maart is Kasteel de Wittenburg in Wassenaar het grootste sterrenrestaurant van Nederland. Tien bekroonde Michelin Chefs slaan de handen ineen om een unieke walking-sitting dinner te verzorgen.

Om 17.30 uur word je verwelkomd door Chef de Chateau (Jim Boctor) met sprankelende bubbels en amuses. Daarna maak je een korte culinaire wandeling door het kasteel waar vier chefs je verwennen met vier voorgerechten. Vervolgens neem je plaats in de mooie Oranje Nassau zaal waar zes Chefs je opwachten om jou te fêteren op een culinaire beleving. Hier geniet je van vier warme gerechten en twee desserts. Terwijl jouw smaakpapillen overuren maken, word je geamuseerd door een relaxte live band. Vanzelfsprekend

worden bijpassende wijnen bij de gerechten geserveerd maar ook bier en fris zijn inclusief.

Om 22.00 uur start de afterparty die je kunt doorbrengen in het lounge café onder het genot van een kop koffie, een likeurtje en friandises. Liever een dansje wagen? Dat kan in de 'ballroom' waar de dj er een feest van maakt.

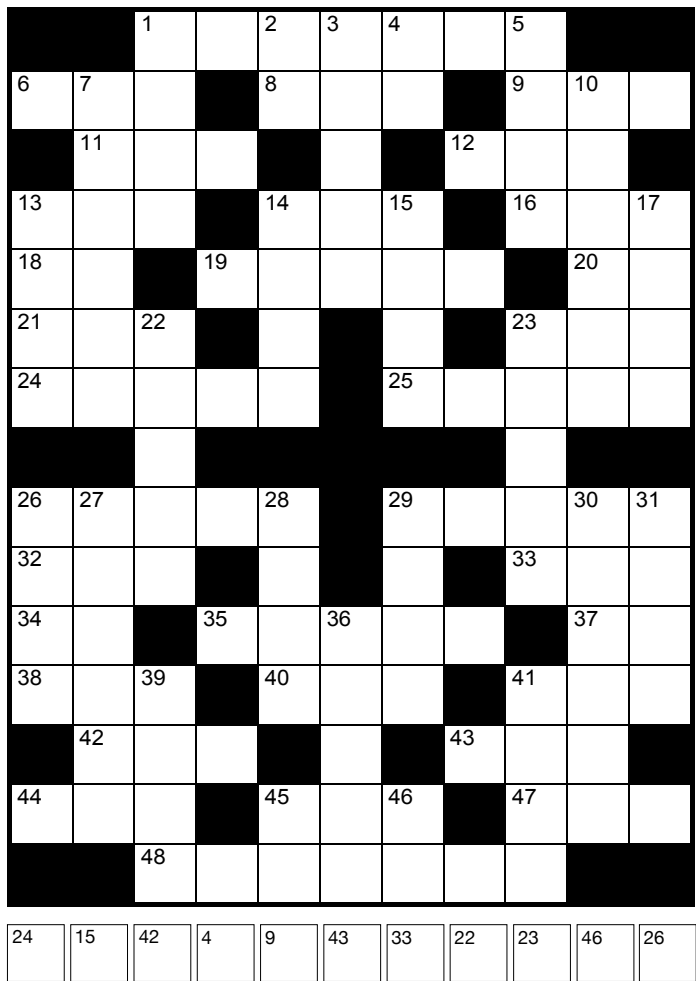
De chefs:
Erik van Loo** – Parkheuvel, Rotterdam
Jozua Jaring* – Ratatouille Food & Wine, Haarlem
Ron Lemmens* – Flavours, Weert
Paul Kappé* – Monarh, Tilburg
Mike Cornelissen* – Rijnzicht, Doornenburg
Yornie van Dijk* – Basilek, Harderwijk
Lars van Galen* – 't Lansink, Enschede
Ronald van Roon* – Calla's, Den Haag
Hans Derks* – Versaen, Ravenstein
Remco Kuijpers* – Lizz, Gouda

De dresscode is feestelijk. Een toegangskaart bedraagt € 369,00 per persoon en is inclusief: bijpassende wijnen, bier, fris, koffie, thee, likeur en friandises.

Scan de QR code voor kaartverkoop en meer informatie.

1 KRUISWOORDPUZZEL

Oplossingen vorige editie:
Zweedse puzzel: Weegschaal
Sudoku: 9 - 6
Woordzoeker: Lichtgewicht

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De wandelgids 'Wandelen buiten

de binnenstad van Den Haag' van Loek en Irene Heskes gaat naar: *Berry Arnts te Voorburg*

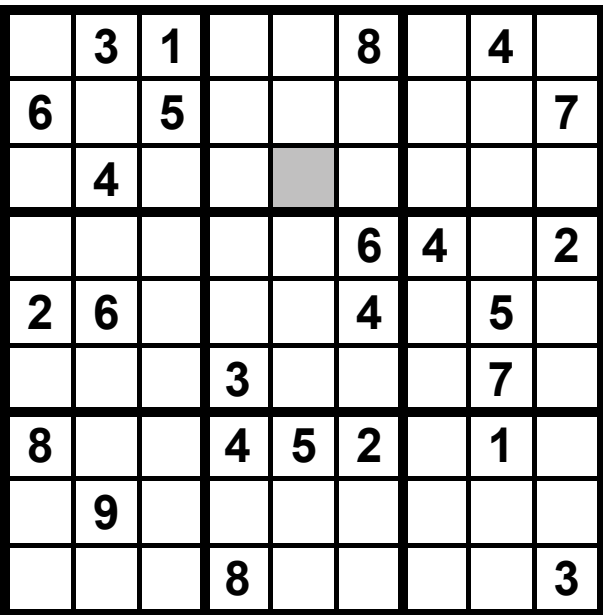
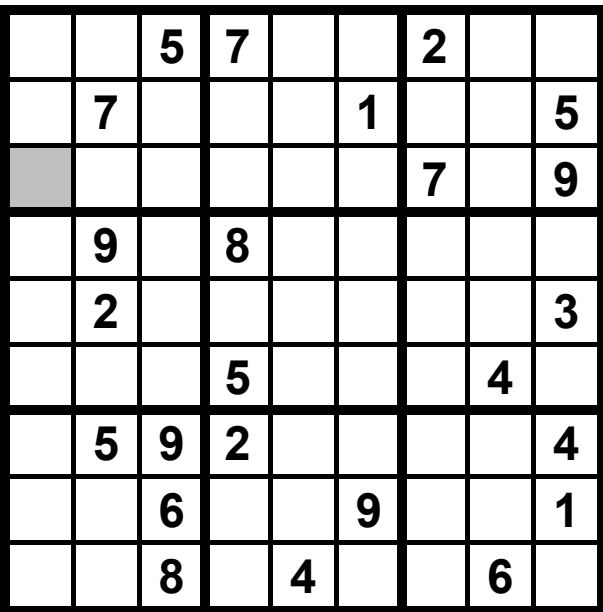
U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

Puzzels

SUDOKU 2

Horizontaal
1 verdrietig 6 voor 8 laag 9 Noorse godheid 11 in orde
12 sprookjesfiguur 13 één en ander (afk.) 14 veerkracht
16 woonschip 18 en dergelijke 19 toelage 20 onder andere
21 onbepaald vnv. 23 fideel 24 tromp 25 accuraat
26 boomvrucht 29 muziekterm 32 doctorandus
33 Duitse omroep 34 zangnoot 35 aromatisch middel
37 onderofficier 38 pl. in Overijssel 40 soort hert
41 dik en rond 42 Ierse verzetsgroep 43 varkenshok
44 vogel 45 trekgat 47 Europeaan 48 armoedig.

Verticaal
1 donkere kamer 2 Openbaar Ministerie 3 vorderen
4 Verenigde Naties 5 avondkleding 7 troep herten
10 ingedikt vruchtensap 13 riv. in Duitsland 14 diefstal
15 zedig 17 omslag 22 knorrig 23 driekroon
26 Oudijlandse literatuur 27 bedekte spot 28 open plek
29 gast 30 grandioos 31 mondwater 36 pl. in Italië
39 liefdesgod 41 grote hoeveelheid 45 Mijne Heren
46 in memoriam.

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke wandelgids!

U kunt de oplossingen tot donderdag 15 februari mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Win een stadsgids met Stadswandelingen 'Den Haag acht keer anders' van Gerard Goudriaan

De gids is te verkrijgen bij de betere boekhandel en via www.gegarandeerdonregelmatig.nl t.w.v. € 17,95.

HENNINK

installatietechniek b.v.

Totaalinstallateur & Vastgoedonderhoud

VACATURES

Wil jij aan de slag als **service/onderhoudsmonteur** bij Hennink Installatietechniek? Tevens zoeken wij een **CV installatie monteur**. Grijp dan nu je kans!

Ben je klaar voor een nieuwe uitdaging en wil je de overstap maken naar de installatietechniek? Met of zonder technische voorkennis, interne opleiding is mogelijk. Wij zoeken wij per direct versterking, technische kennis is een pre. Bij Hennink ben je welkom!

Werken, leren en ontwikkelen binnen de installatietechniek.

- Familiebedrijf met leuke collega's
- Zelfstandige baan met vrijheid en verantwoordelijkheid
- Goede cursus- en opleidingsmogelijkheden om te blijven ontwikkelen
- Ruimte om door te groeien naar een andere rol of functie
- Je gaat in een goed uitgeruste werkbuss op pad, met modern en goed gereedschap, de nieuwste meetapparatuur en een tablet
- Je verricht storingsdiensten op aangegeven tijden, inclusief weekend/avonddiensten.

Samen leren we, maken we fouten en helpen we elkaar vooruit. Kortom, we werken samen als een echte familie.

Bekijk de vacature ook online. Bel voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek **06-53169900** of **0900-0105** en vraag naar Sascha van den Bosch of stuur je motivatie per e-mail naar: sascha@hennink.info

KOM JIJ ONS TEAM VERSTERKEN?

Zinkwerf 45 | 2544 EC | Den Haag | www.hennink.info